

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

(25) أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ

عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ (26) فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ

قَوْمِهِ مَا نَرَاكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَ مَا نَرَاكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا

الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بِادِّ الرَّأْيِ وَ مَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا

مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ (27) قَالَ يَا قَوْمِ أ

رَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَ آتَانِي رَحْمَةً

مِنْ عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَن نُّنَزِّلُكُمْوهَا وَ أَنْتُمْ لَهَا

كَارِهُونَ (28) وَ يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا إِنْ

أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَ مَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ

مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ (29) وَ يَا

قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَ فَلَآ تَذَكَّرُونَ

(30) وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ
الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي
أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ (31) قَالُوا يَا نُوحُ
قَدْ جَادَلْتَنَا فَكُثِرَتْ جِدَالُنَا فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ
كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ (32) قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ
إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ (33) وَلَا يَنْفَعُكُمْ
نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ
أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (34) أَمْ
يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي وَأَنَا
بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ (35)

~~~~~

We sent Noah to his people (with a mission): "I have come to you as a clear warner: "That ye serve none but Allah: Verily I do fear for you the penalty of a grievous day." But the chiefs of the unbelievers among his people said: "We see (in) thee nothing but a man like ourselves: nor do we see that any follow thee but the meanest among us, in judgment immature: nor do we see in you (all) any merit above us: in fact we think ye are liars!" He said: "O my people! See ye if (it be that) I have a clear sign from my Lord, and that He hath sent mercy unto me from His own presence, but that the Mercy hath been obscured from your sight? Shall we compel you to accept it when ye are averse to it? "And O my people! I ask you for no wealth in return: my reward is from none but Allah: But I will not drive away (in contempt) those who believe: for verily they are to meet their Lord, and ye I see are the ignorant ones! "And O my people! Who would help me against Allah if I drove them away? Will ye not then take heed? "I tell you not that with me are the treasures of Allah, nor do I know what is hidden, nor claim I to be an angel. Nor yet do I say, of those whom your eyes do despise that Allah will not grant them (all) that is good: Allah knoweth best what is in their souls: I should, if I did, indeed be a wrong-doer." They said: "O Noah! Thou hast disputed with us, and (much) hast thou prolonged the dispute with us: now bring upon us what thou threatenest us with, if thou speakest the truth!?" He said: "Truly, Allah will bring it on you if He wills,- and then, ye will not be able to frustrate it! "Of no profit will be my counsel to you, much as I desire to give you (good) counsel, if it be that Allah willeth to leave you astray: He is your Lord! And to Him will ye return!" Or do they say, "He has forged it"? Say: "If I had forged it, on me were my sin! And I am free of the sins of which ye are guilty!

(اور ایسے ہی حالات تھے جب) ہم نے نوحؑ کو اُس کی قوم کی طرف بھیجا تھا

(اُس نے کہا) "میں تم لوگوں کو صاف صاف خبردار کرتا ہوں کہ اللہ کے سوا

کسی کی بندگی نہ کرو ورنہ مجھے اندیشہ ہے کہ تم پر ایک روز دردناک عذاب

آئے گا۔" جواب میں اُس کی قوم کے سردار، جنہوں نے اس کی بات ماننے

سے انکار کیا تھا، بولے "ہماری نظر میں تو تم اس کے سوا کچھ نہیں ہو کہ بس

ایک انسان ہو ہم جیسے۔ اور ہم دیکھ رہے ہیں کہ ہماری قوم میں سے بس اُن

لوگوں نے جو ہمارے یہاں اراذل تھے بے سوچے سمجھے تمہاری پیروی

اختیار کر لی ہے۔ اور ہم کوئی چیز بھی ایسی نہیں پاتے جس میں تم لوگ ہم سے

کچھ بڑھے ہوئے ہو، بلکہ ہم تو تمہیں جھوٹا سمجھتے ہیں۔" اس نے کہا "اے

برادران قوم، ذرا سوچو تو سہی کہ اگر میں اپنے رب کی طرف سے ایک کھلی

شہادت پر قائم تھا اور پھر اس نے مجھ کو اپنی خاص رحمت سے بھی نوازا دیا مگر

وہ تم کو نظر نہ آئی تو آخر ہمارے پاس کیا ذریعہ ہے کہ تم ماننا نہ چاہو اور ہم

زبردستی اس کو تمہارے سرچسپیک دیں؟ اور اے برادران قوم، میں اس کام

پر تم سے کوئی مال نہیں مانگتا، میرا جر تو اللہ کے ذمہ ہے۔ اور میں اُن لوگوں کو
 دھکے دینے سے بھی رہا جنہوں نے میری بات مانی ہے، وہ آپ ہی اپنے رب
 کے حضور جانے والے ہیں۔ مگر میں دیکھتا ہوں کہ تم لوگ جہالت برت
 رہے ہو۔ اور اے قوم، اگر میں ان لوگوں کو دھتکار دوں تو خدا کی پکڑ سے
 کون مجھے بچانے آئے گا؟ تم لوگوں کی سمجھ میں کیا اتنی بات بھی نہیں
 آتی؟ اور میں تم سے نہیں کہتا کہ میرے پاس اللہ کے خزانے ہیں، نہ یہ کہتا
 ہوں کہ میں غیب کا علم رکھتا ہوں، نہ یہ میرا دعویٰ ہے کہ میں فرشتہ ہوں۔
 اور یہ بھی میں نہیں کہہ سکتا کہ جن لوگوں کو تمہاری آنکھیں حقارت سے
 دیکھتی ہیں، انہیں اللہ نے کوئی بھلائی نہیں دی۔ ان کے نفس کا حال اللہ ہی
 بہتر جانتا ہے۔ اگر میں ایسا کہوں تو ظالم ہوں گا۔" آخر کار ان لوگوں نے کہا
 کہ "اے نوحؑ، تم نے ہم سے جھگڑا کیا اور بہت کر لیا۔ اب تو بس وہ عذاب
 لے آؤ جس کی تم ہمیں دھمکی دیتے ہو اگر سچے ہو۔" نوحؑ نے جواب دیا "وہ تو
 اللہ ہی لائے گا، اگر چاہے گا، اور تم اتنا بل بوتہ نہیں رکھتے کہ اسے روک دو۔"

اب اگر میں تمہاری کچھ خیر خواہی کرنا بھی چاہوں تو میری خیر خواہی تمہیں
کوئی فائدہ نہیں دے سکتی جبکہ اللہ ہی نے تمہیں بھٹکا دینے کا ارادہ کر لیا ہو،
وہی تمہارا رب ہے اور اُسی کی طرف تمہیں پلٹنا ہے۔" - اے نبی، کیا یہ لوگ
کہتے ہیں کہ اس شخص نے یہ سب کچھ خود گھڑ لیا ہے؟ ان سے کہو "اگر میں
نے یہ خود گھڑا ہے تو مجھ پر اپنے جرم کی ذمہ داری ہے، اور جو جرم تم کر رہے
ہو اس کی ذمہ داری سے میں بری ہوں۔"

और ऐसे ही हालात थे जब हमने नूह को उसकी क़ौम की तरफ़ भेजा
था | (उसने कहा), "मैं तुम लोगों को साफ़-साफ़ ख़बरदार करता हूँ कि
अल्लाह के सिवा किसी की बन्दगी न करो वरना मुझे अंदेशा है कि
तुमपर एक रोज़ दर्दनाक अज़ाब आएगा |" जवाब में उसकी क़ौम के
सरदार, जिन्होंने उसकी बात मानने से इनकार किया था, बोलो, "हमारी
नज़र में तो तुम इसके सिवा कुछ नहीं हो कि बस एक इन्सान हो
हम जैसे | और हम देख रहे हैं कि हमारी क़ौम में से बस उन लोगों
ने, जो हमारे यहाँ अराज़िल थे, बे सोचे-समझे तुम्हारी पैरवी इख़तियार
कर ली है | और हम कोई चीज़ भी ऐसी नहीं पाते जिसमें तुम लोग
हमसे कुछ बढ़े हुए हो, बल्कि हम तो तुम्हें झूठा समझते हैं |" उसने
कहा, "ऐ बिरादराने-क़ौम, ज़रा सोचो तो सही कि अगर मैं अपने رب
की तरफ़ से एक खुली शहादत पर कायम था और फिर उसने मुझको

~~~~~

अपनी खास रहमत से भी नवाज़ दिया | मगर वह तुमको नज़र न आई तो आखिर हमारे पास क्या ज़रीया है कि तुम मानना न चाहो और हम ज़बरदस्ती उसको तुम्हारे सर चिपेक दें? और ऐ बिरादराने-क्रौम, मैं उस काम पर तुमसे कोई माल नहीं माँगता, मेरा अज़्र तो अल्लाह के ज़िम्मे है | और मैं उन लोगों को धक्के देने से भी रहा जिन्होंने मेरी बात मानी है, वे आप ही अपने रब के हुज़ूर जानेवाले हैं | मगर मैं देखता हूँ कि तुम लोग जहालत बरत रहे हो | और ऐ क्रौम, अगर मैं इन लोगों को धुतकार दूँ तो खुदा की पकड़ से कौन मुझे बचाने आएगा? तुम लोगों की समझ में क्या इतनी बात भी नहीं आती ? और मैं तुमसे नहीं कहता कि मेरे पास अल्लाह के खजाने हैं, न यह कहता हूँ कि मैं गैब का इल्म रखता हूँ, न यह मेरा दावा है कि मैं फ़रिश्ता हूँ | और यह भी मैं नहीं कह सकता कि जिन लोगों को तुम्हारी आँखें हिकारत से देखती हैं उन्हें अल्लाह ने कोई भलाई नहीं दी | उनके नफ्स का हाल अल्लाह ही बेहतर जानता है | अगर मैं ऐसा कहूँ तो ज़ालिम हूँगा |” आखिरकार उन लोगों ने कहा कि “ऐ नूह, तुमने हमसे झगड़ा किया और बहुत कर लिया | अब तो बस वह अज़ाब ले जाओ जिसकी तुम हमें धमकी देते हो अगर सच्चे हो |” नूह ने जवाब दिया, “ वह तो अल्लाह ही लाएगा अगर चाहेगा, और तुम इतना बलबूता नहीं रखते कि उसे रोक दो | अब अगर मैं तुम्हारी कुछ खैरखाही करना भी चाहूँ तो मेरी खैरखाही तुम्हें कोई फ़ायदा नहीं दे सकता जब कि अल्लाह ही ने तुम्हें भटका देने का इरादा कर लिया हो, वही तुम्हारा रब है और उसी की तरफ़ तुम्हें पलटना है |” ऐ नबी, क्या ये लोग कहते हैं कि इस शख्स ने ये सब कुछ खुद घड़ लिया

~~~~~

~~~~~

है? इनसे कहो, “अगर मैंने यह खुद घड़ा है तो मुझपर अपने जुर्म की ज़िम्मेदारी है, और जो जुर्म तुम कर रहे हो उसकी ज़िम्मेदारी से मैं बरी हूँ।”

~~~~~